

تورکمن ارثہ کے لری

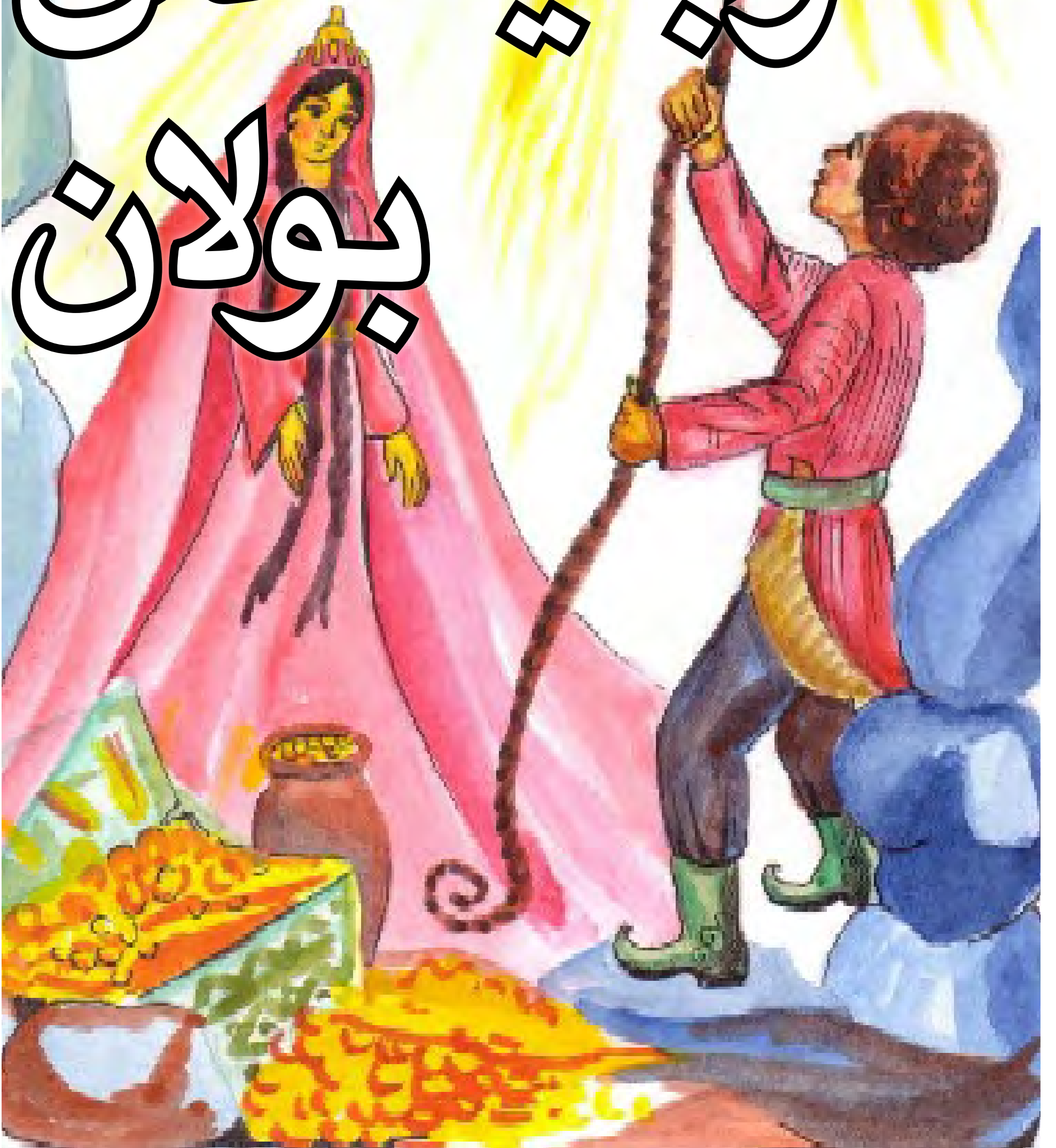
چانچالارا اوقیپ برینگ

@TMYazuw

تایارلان: محمود عطاگرے

قاریپايتالان

بولان

قارا بايتالداڭ بۇلار

بىر بار اكن، بىر يوق اكن، اۋىڭ زاماندا بىر قارا بايتال بار اكن.
گۈنلرىڭ بىر گۈنى اول قارا بايتال يلا باقپ يلىنلايدىر، اېغىنا باقپ قۇلۇنلايدىر. اوندان بىر اۇغلان بۇلۇپدۇر. بىر گۈندە بىر ياشان، ايكى گۈندە ايكى ياشاپدۇر.
گۈنلرىڭ بىر گۈنى اول اۇغلان اوبانېڭ ايلاتېنېڭ بىر يانا باريانېڭ گۇرۇپ، اول ھم آدملاڭېڭ اېزېنا دۇشۇپ گىدىرىپدۇر.

آغزې بۇش آدمېڭ بىرى اوندان:
— سىن نىرا گىدىپ بارىارسېڭ؟ — دىيىپ، سورايدۇر.
اۇغلان:

— سىز نىرا بارىارسېڭىز؟ — دىيىپدۇر.
اول آدملاڭ:

— بىز تۇيا بارېپ، قېرىق قۇلاقلى قازان دۇشۇرىپ، آش اىيىك، گۇرەشىپ پالوان يېقچاق — دىيىپدۇرلر.
اوندان سۇڭك آز يۇرۇپ، كۇپ يۇرۇپ، تۇي يرينە بارىپدۇرلار. قېرىق آدم بۇلۇپ، قېرىق قۇلاقلى قازانې دۇشۇرىپ بىلەنۇقمېش لار. يانگقى اۇغلانېڭ يىكەجە اۋزى قېرىق قۇلاقلى قازانې دۇشۇرىپ، دپانېڭ اۋستۇنە اكيديپدۇر-دە، آشېنې اىيماگە دۇرۇپدۇر.

تۇي اىەسى اول اۇغلانې آلداپ-اوغشاپ، اۋىۋىڭك اليندىن آشېنې آلپىدۇر.
سۇڭك گۇرش باشلانېپدۇر.

اۇغلان گۇرشمأگە باشلايدۇر. اۇغلان تۇيا يېغنانان پالوانلارېڭ ھمەسىنى يېقانمېش.
شۇل وقت بىر آدم:

— قارا داش قالدېرانې گتىرسك، سنى يىلدېزلارېڭ يانېندان قايتاراردې — دىيىپ، قېغېرىپ آيدىپدۇر.
اۇغلان آپ-آرقاين:

— بارېڭك، آلپ گلېڭك — دىيىپدۇر.

اوندان سۇڭك قارا داش قالدېرانې آلپ گلېپدۇرلر. اۇغلان اۋىڭا — گزەگى سانگا بردىم دىيىپدۇر.

اۋىسۇڭك، قارا داش قالدېران بىر سىلكىپدۇر، اما يېقېپ بىلماندۇر.

اېزېندان اۇغلان تۇبت آلپ، اۋىڭ بىر سىلكىپ قۇيرىپدۇر. قارا داش قالدېران يە يازېلايىپدۇر. اۇغلان اۋىڭ يېقېپ، داماغېنا پېچاق قۇيۇپدۇر. شۇل وقت قارا داش قالدېران:

— وای، سىن اول آتادان ناچە دۇغاندېڭ؟ — دىيىپدۇر.

اۇغلان:

— اول آتادان يىكە دۇغاندېم — دىيىپدۇر.

قاراداش قالدېران:

— اۋىندا بۇلسا، ايكى دۇغان بۇلالې — دىيىپدۇر.

اۇغلان:

— بۇليار — دىيىپدۇر.

شۇل وقت دۇران آدملاڭېڭ يىنە بىرى:

— دىمىر داش قالدېرانې آلپ گلېك، سنى يىلدېزلارېڭ يانېنا زېڭېپ قۇيرىردى — دىيىپدۇر. اۇغلان:

— بارېنگ، اۋنى آلپ گلېنگ — دىيىدېر.

اۋغلان مۇنى-دا يېقىدېر، سۈنگ اۋنۇنگ داماغېنا پىچاق قويۇپدېر.
دمىر داش قالدېران اۋنگا:

—واى، اۋل آتادان ناچه دۇغاندېنگ؟ — دىيىدېر.
اۋغلان:

—اۋل آتادان ايكى دۇغاندېم— دىيىپ، جۇغاپ برىپدېر.
اۋندا دمىر داش قالدېران:

—گل، اۋندا اۋچ دۇغان بۇلايلى— دىيىپ، خايېش ادىپدېر. اۋغلان — بۇليار — دىيىدېر.
اۋندان سۈنگ تۈي قۇتارىپدېر. اۋلار اۋچ دۇغان بۇلۇپ اۋغراپدېرلار. گىديپ بارىارقالار، اۋنگ لرىندىن
اۋلى شۇر يىر چېقىدېر. شۇل شۇرلۇق بىلن اۋلار ايكى گىجە، ايكى گۈندىز يۇل يۇراپدېرلر. اۋچۇنجى
گۈنى ارتىر بىلن گىديپ بارىارقالار، اۋزاقدان بىر تۈسسە گۈرنۈپدېر. كۈپ يۇراپ، آز يۇراپ، شۇل تۈسسە
بارىپدېرلار.

بارسالار، اۋل بىر قۇيى اكن. دۇغانلارې قۇيى نېنگ ايچىنە اۋنگى بىلن قارا داش قالدېرانى ساللاپدېرلار.
اۋل ساللانان بادېنا —واى ياندېم، واى بىشىدىم — دىيىپ، قېغىرىپدېر. اۋنى ابزېنا چكىپ آلپدېرلار. سۈنگ
دمىر داش قالدېرانى ساللاپدېرلار. بۇ ھم شۇنۇنگ يالى —واى ياندېم، واى بىشىدىم — دىيىپ، قېغىرىپدېر.
اۋندان سۈنگ اۋغلان اۋز دۇغانلارېنا:

—منى ساللانگ، اگر من ياندېم دىيىپ قېغىرسام، چكىپ آلېنگ، اما بىشىدىم— دىيىپ، قېغىرسام،
آرقايىن ساللابرىنگ دىيىدېر.

دۇغانلارې مۇنى قۇيا ساللاپدېرلار. اۋغلان، بىشىدىم، بىشىدىم دىيىپ، قېغىرىپ، قۇيى نېنگ دۇيۈنە
دۇشۇپدېر. گۈرسە، قۇيى نېنگ دۇيۈنەدە ايچن سۇوي آلقېمېندان گۈرنۈپ دۇران بىر اۋوادان قېزېنگ دېزېنى
بىر قارا دۇو ياسسانې ياتان اكنى. بۇ قېز بۇ اۋغلانا:

— بۇ يىرىك قۇش گلە قاناتې قېرېلياندېر، كىيك گلە تۇيناغې دۇشياندىر، سن نىرە، بۇ يىرى نىرە؟
گلن ابزېنگ يىتمانكا، گىدير— دىيىدېر.

اۋغلان بۇ سۇزى اشىديپ، ياتان دۇۋۇنگ بۇدۇنېنگ ايچ يۈزۈندىن اپ-اسلى كسىپ آلپدېر.
دۇو تۇرۇپ:

—آدمزادېنگ اېسى بار — دىيىدېر.

اۋندا اۋغلان:

—من آدمزاد — دىيىدېر.

دۇو اۋنگا:

—آتېش گركىمى، تۇتۇش — دىيىدېر.

اۋغلان:

—آتېش آتانگ باشېنا، تۇتۇش گرک — دىيىدېر.

سۈنگ ايكى سى تۇتۇشېدېرلار. اۋغلان بۇ دۇۋى يېقىدېر-دا، اۋنۇنگ داماغېنى چالپدېر.
شۇل وقت قېز:

— اينە، مال، اينە مُلك، اينە اۋق، ياي، گل، ايكىمىز شۇ يردە ياشابرهلى — دىيىدېر.
اۋندا اۋغلان:

—مالېنگ-مۇلكۇنگ بۇلسا، يېغناپ اۋتۇرېر — دىيىدېر.

قېز اۋنگا:

—مۇندان بىلە-دە بۇ دۇۋدىن ھم گۇيچلى دۇۋلر باردېر، سنى اۋلدۇرر اۋلار — دىيىدېر.
اۋغلان:

— يۇق، اۋلدۇرمىز — دىيىدېر. سۈنگ ايكىنجى دۇۋۇنگ بۇليان يىرنە بارىپدېر. بارسا بىر دۇو، بىر
عيالېنگ دېزېنى ياسسانې ياتېر. بۇ عيال ھم يانگقې قېزېنگ آيدانېنى آيدىپدېر.

اۋغلان بارېپ، بۇ دۋوۋىڭ ھىم بۇدۇۋىڭنىڭ ايچ يۈزۈڭدىن كىيىپ ئالپىدېر.
دۋو تۇرۇپ:

— تېش گىركىمى يا-دا تۇتۇش — دىيىدېر.
اۋغلان:

— تېش ئاتانگ باشىنى ايسىن، تۇتۇش گىركىمى — دىيىدېر.
سۈڭ بۇلارنىڭ ايكىسى تۇتۇشپىدېرلار. اۋغلان بۇ دۋو ھىم يېقىپ داماغىنى چالپىدېر.
اۋل عىال بۇ اۋغلانا:

— گل، ايكىمىز بۇ يردە بۇلۇبرەلى — دىيىدېر.
اۋغلان:

— يۇق، سىن اۋتۇرېر، اينە مىن قايدېپ گىلرېن — دىيىدېر.
عىال اۋنگا:

— مۇندىن بىلەدە بۇ دۋودىن-دە گۈيچىلى بىر دۋو باردېر — دىيىدېر.
اۋغلان:

— مىن ھىچ كىمدىن قورقمايىرېن — دىيىپ، يەنە-دە گىدىيىدېر. آز يۇرۇپ، كۇپ يۇرۇپ، اۋچۇنچى
دۋوۋىڭ يانېنا بارپىدېر. بارسا، بىر اۋلەيىن دىيىپ دۇران قارىجا عىالېڭ دېزېنى اۋنگىكى اۋلدۇرن دۋولرىنىڭ
اۋچۇسىچە بار بىر دۋو ياساىپ ياتان اكنى.
قارىجا عىال اۋنگا:

— بۇ نىرە، سىن نىرە، گلن اېزېڭ يىتمانكا، گىدىر — دىيىدېر.
اۋغلان اۋل دۋوۋىڭ بۇدۇۋىڭنىڭ ايچ يۈزۈڭدىن اۋنگىكۇلردىن-دە كۇپ ھامى كىيىپ ئالپىدېر.
دۋو تۇرۇپ:

— تېش گىركىمى يا-دا تۇتۇش؟ — دىيىدېر.
اۋغلان:

— تېش ئاتانگ باشىنى ايسىن، تۇتۇش گىركىمى — دىيىدېر. بۇ ايكىسى تۇتۇشپىدېرلار. يدى گىجە-
گۈندىز تۇتۇشپ، بىر-بىرىنى يېقىپ بىلماندىرلر.
آخردا اۋغلان آسغىنلاپ باشلاپدېر. مۇنگا يانگى قارىجا عىالېڭ رىمى گلىپ: ”بۇ آدمزاد تۇخۇمى،
دۋو مۇنى يېقسا، اۋلدۇرر“ دىيىپ، دۋوۋىڭنىڭ آياغىنىڭ آشاغىنا دارى سىيىدېر. دۋوۋىڭنىڭ آياغى تايىپ
يېقىلىدېر. اۋغلان-دا مۇنۇڭنىڭ داماغىنى چالپىدېر.
سۈڭ اۋغلان قارىجا عىالا:

— مالېڭى، مۇلكۇڭى، قۇشۇڭى آل-دا، يۇر — دىيىدېر. ايكىنچى عىالېڭ يانېنا گلىپ، اۋنگا ھىم
شى دىيىدېر. سۈڭ اۋلارنىڭ ھەممەسى بىرىنچى قېزىڭ يانېنا بارپىدېرلار.
اىلكى بىلن ماللارې و بىلەكى زاتلارې يۇقارداقى دۇغانلارې چكىپ ئالپىدېرلار. سۈڭ قارىجا عىالى
چكىپ ئالپىدېرلار. اۋنۇڭنىڭ اېزىندىن ياش عىالى چكىپ ئالپىدېرلار.
سۈڭ اۋغلان قېزا:

— سىن اۋنگۇرتى چىق، اېزىڭدىن مىن-دە چىقارېن — دىيىدېر.
اۋندا قېز:

— يۇق، مىن اۋنگۇرتى چىقسام، سىنىڭ يۈپۇڭى كىيىپ چىقارمازلار — دىيىدېر.
اۋغلان:

— يۇق، اۋلار مىنىڭ دۇغانىم دېر، مىنىڭ يۈپۇمى كىمىز — دىيىدېر.
قېز آخىرې:

— اگىر-دە باردې-گىلدى يۈپۇڭى كىسائىسەلر، ايكى سانې قۇچ باردېر، اق قۇچۇڭنىڭ اۋستۇندىن
دۇشسىڭ يۇقاربىق، گۇك قۇچۇڭنىڭ اۋستۇنە دۇشسىڭ يىدى قات يىرىڭ آشاغىنا گىدىرسىڭ — دىيىدېر.
سۈڭ قېز اۋغلانا:

— اگر-دە سىنىڭ يۆپۈڭگ كىيىلسە، مەن ئادىرىن؟ — دىيىپدۇر.
اۋغلان:

— شۇ اۋق يايىڭ باشىنى يىر يىرىك كىتىرەن بولسا، شۇڭا بارارسىڭ — دىيىپدۇر.
سۇڭ قىزى-دا يۇقارى چىكىپ ئالپىدېرلار.
قىزى گۇرۇپ، دۇغانلارنىڭ آغزى ئالرىپدۇر.
دەمر داش قالدېران:

— بىز اۋنى چىكىلى، سۇڭ ياقىنلاندا، يۆپۈنى كىيىلى — دىيىپدۇر. قارا داش قالدېران ”بۇلار“ دىيىپدۇر.
سۇڭ اۋلار بۇ اۋغلاننى چىكىپ، قۇيىڭ آغزىنا ياقىنلاشاندۇ، يۆپۈنى كىيىپدۇرلار. اۋغلان شۇل
قايدېشنى گۇك قۇچۇڭگ اۋستۇندىن دۇشۇپ، ىدى قات يىرىڭ آشاغىنا دۇشۇپدۇر. اۋغلان اۋل ىردە بىر
نۇچە گۇن كىيىپدۇر.

بىر گۇن گۇرسە ىكى سانى يۇلبارس گلىارمىش. اۋغلان مۇنۇڭگ بىرىنى مۇنۇپ، بىرىنى قۇلتۇغىنا ئالپ
يۇرۇپىدۇر. كىيىپ بارىارقا اۋنگۇندىن ىر سۇرۇپ يۇرن بىر دايخان چىقىپدۇر.
اۋغلان اۋنگا:

— دايخان آغا، مانغا بىر چۇرك كىتىرەپ بىر — دىيىپدۇر.
دايخان ھم اۋنگا چۇرك بىرن. اۋغلان ىنە كىيىپىدۇر. بارىارقا، اگىن-اشىگى سال-سال بىر اۋغلان
چىقىپ اۋنگا:
— ھى آدم، سىنى پاتېشا چاغىريار — دىيىپدۇر.
اۋغلان:

— پاتېشا بۇلان ايرىماگە سىندىن باشقا آدم تاپمادىمىقا؟ بار شۇنى پاتېشانغا آيت — دىيىپدۇر.
اشىگى سال-سال اۋغلان اۋنى پاتېشا آيدىپدۇر. سۇڭ پاتېشا ىدى سانى آتلى ئۇكر ايرىپ: —
بارىڭ، اۋنى چاغىرەپ گلىڭ — دىيىپدۇر. بۇ آتلىلار-دا اۋغلاننىڭ يانېنا گلىماگە قۇرقۇپ، ھۇل بىلەدە
كۇۋەجىكلەشىپ:

— ھى آدم، سىنى پاتېشا چاغىريار — دىيىپدۇرلار.
اۋغلان يۇلبارسىڭ بىرىنە قىرق قامچى اۋرۇپ، قۇۋۇپ قۇيىرىپدۇر. سۇڭ آدملارا:
— پاتېشا چاغىريان بولسا، بارمالى بۇر — دىيىپ، پاتېشانىڭ يانېنا بارىپدۇر.
پاتېشا اۋغلاندىن:

— سىنىڭ دۇنيانىڭ يۇزۇندە نامە دىلەگىڭ بار؟ — دىيىپدۇر.
اۋغلان:

— ىرىڭ يۇزۇندە بىرچە دىلەگىم، اۋل-دا بولسا، مەن ىدى قات يىرىڭ اۋستۇنە چىقسام — دىيىپدۇر.
اۋندا پاتېشا:

— مەن سىنىڭ بۇ دىلەگىڭگ بىتىرەپ بىلجىك دال. اما پىلان ىردە بىر قۇش باردۇر، شۇل قۇش بىتىرسە،
بىتىر — دىيىپدۇر.

اۋغلان آز يۇرۇپ، كۇپ يۇرۇپ، شۇل قۇشۇڭگ بۇلىان ىرىنە بارىپدۇر. گۇرسە، اۋچ سانى قۇش بار
اكى، بۇلارنىڭ بىرى گۇلۇپ اۋتېر، بىرى آغلاپ اۋتېر، ىنە بىرى قان آغلاپ اۋتېر.
اۋغلان اۋلارا:

— سىز نامە اۋچىن بىلە بۇلۇپ اۋتېرسىڭىز؟ — دىيىپ، سۇراپدۇر.
اۋندا گۇلۇپ اۋتۇران قۇش چاغاسى:

— بىز اۋل آتادان اۋن ىكى سانى دۇغاندىق، اما شۇ اۋچۇمىزدىن باشغامىزى بىر يۇلبارس ايدى. بۇ
اۋچۇمىزىڭم ھۇل قان آغلاپ اۋتۇراننى شۇ گۇن اىيىجىك، يۇنە آغلاپ اۋتۇراننى ارتە اىيىجىك، مەن بولسا
بىرى گۇن اىيىجىكىدۇر.

بىرى گۇنە چىلى وقت بۇلانسۇڭ، گۇلۇپ اۋتېرەن — دىيىپدۇر.
اۋغلان قۇشلار:

— انەنگىز نىراك گىتىدى؟ — دىيىپدۇ.

قۇشۇنگ چاغلارې:

— انەمىز پىلان يردن داغىنگ اولې داشېنى گۇتريپ گلىپ، شۇل دۇشماني اۇلدۇرچك بۇليار — دىيىپدۇ.
اۇغلان قۇشۇنگ چاغلارېنا:

— من بىر آزاجىق اۇقلايىن، اما شۇل يۇلبارس گلە، منى تۇرزۇنگ — دىيىپدۇ.
قۇشلار:

— بۇليار — دىيىپدۇ.

اۇغلان تىز اۇقلاپدۇ. شۇل وقت يۇلبارس لار اۇقدۇرۇلۇپ گلىپدۇ. بۇ قۇشلار اۇغلانې تۇرۇزماغا چكىنىپدۇ. شۇل بارمانا يانگى قان آغلاپ اۇتۇران قۇشۇنگ گۇزۇنىنگ ياشې اۇغلانېنگ يۇزۇنە داميار، اۇغلان تىسگىنىپ تۇريار. اۇغلان دىسىنە يۇلبارسلارېنگ اۇنگۇندن چىقىپ، اولارې اۇلدۇرىپ، اتىنى دۇغراپ، قۇشۇنگ چاغلارېنا برىپدۇ. بۇ چاغلار اۇنې ايسىپدۇ. شۇل وقت يانگى قان آغلاپ اۇتۇران قۇشۇنگ اجەسى يادېنا دۇشۇپ، بىر دۇغرامچانې دىلىنىڭ آشاغېنا سالىپ قۇيۇپدۇ.

بىر وقتدان سۇنگ، اجەسى گلە، چاغلارېنىڭ ھەمەسى اۇنۇنگ اۇنگۇندن چىقىپدۇ.
اجەسى قۇشلاردان:

— نىنگ بۇ گۇن ھەمەنگىز دىرى قالدېنگىز؟ — دىيىپ، سۇراپدۇ.
چاغلارې:

— بىر آدمزاد بىزىنگ دۇشمانيې اۇلدۇردى — دىيىپ، آيدىپدۇ.
اۇندا قۇشلارېنگ انەسى قەھرا مۇنۇپ:

— يۇق، بالالارېم، سىزى شۇنۇنگ اۇزى ايسىاندۇر — دىيىپ، باشلاپدۇ.
شۇل وقت قان آغلاپ اۇتۇران چاغاسى:

— اجە اېنناماسانگ، شۇ اتى ايسىپ گۇر — دىيىپدۇ.

اجەسى شۇندان سۇنگ اېنانيپدۇ ھەم-دە پنچەسىنداكى داشې تاشلاپ، گلىپ، يانگى اۇغلانېنگ اۇستۇندە قاناتېنى يايىپ اۇتۇرۇپدۇ. بىر وقتدا قاناتېنگ اۇجې اۇغلانېنگ يۇزۇنە دگىپدۇ. اۇغلان تىسگىنىپ تۇرۇپدۇ.

انە قۇش:

— سىنىڭ نامە دىلەگىنگ بار، دۇنيانىڭ يۇزۇندە دىلەگىنگ بۇلسا، بىتيرەيىن — دىيىپدۇ.
اۇغلان:

— مىنىڭ دۇنيانىڭ يۇزۇندە مقصدېم، ىدى قات يىرىنگ يۇزۇنە چىقماق — دىيىپدۇ.
قۇش اۇنگا:

— با، اول بىر قېن ايش اكن، بۇلسا-دا، من سىنىڭ اول ايشىنگى يىرنە يتيرەيىن. سن آلتىمېش تۇقلىنىڭ اتىنى قۇرۇپ، آلتىمېش مىشىگى سۇودان دۇلدۇرۇپ آل — دىيىپدۇ.
اۇغلان: — بۇليار — دىيىپ، شۇل پاتېشانېنگ يانېنا بارىپدۇ. پاتېشا اۇغلاننا آلتىمېش تۇقلىنىڭ اتىنى قۇرۇتدۇرۇپ برىپدۇ. آلتىمېش مىشىگى ھەم سۇودان دۇلدۇرۇپ برىپدۇ.

اۇندان سۇنگ، اول زاتلارې قۇشۇنگ اۇستۇنە يۇكلاپ، اۇزى ھەم قۇشۇنگ اۇستۇنە مۇنۇپ گىدىپدۇ. يۇلدا اتى تۆكەنىپدۇ. قۇش ات، دىيىندە، اۇغلان اۇز اتىندىن كىيىپ برماگە باشلاپدۇ. قۇش اۇنې ىدى قات يىرىنگ اۇستۇنە چىقارپىدۇ، بار، ايندى گىدىر — دىيىپدۇ. اۇغلان آغساقلاپ گىدىرىپدۇ.
قۇش اۇغلانندان:

— آياغېنگا نامە بۇلدې؟ — دىيىپدۇ.

اۇغلان:

— يۇلدا گلىاركاك، اتىم تۆكندى ولى، منم بۇدۇمدان كىيىپ برىم — دىيىپدۇ.
قۇش:

— ھانې بۇدۇنگى آچ — دىيىپدۇ.

سۈنگ قۇش اۇغلانېنگ اتى كسىلن يرىنى دىلى بىلن بىر سېپايدېر. اۇل يارانېنگ ىرى اۇنگكۆسى يالى بۇلۇپدېر.

سۈنگ قۇش اۇغلانا:

— سن شۇندان گىديپ، اۇغۇلسېزا اۇغۇل بۇلجاق دىيىپ، آيدېر — دىيىپدېر. قۇش اېزېنا قايدان.

اۇغلان بۇلسا: — اۇغۇلسېزا اۇغۇل بۇلجاق — دىيىپ، گىديريپدېر. اۇغلانېنگ اۇنگۈندىن بىر سېغېر چۇپان چىقىپدېر. اۇغلان:

— سن كىمىنگ چۇپانى؟ — دىيىپدېر.

سېغېر چۇپان:

— من قارا داش قالدېرانېنگ سېغېر چۇپانى — دىيىپدېر.

اۇغلان يەنە گىديپ بارىارقا، اۇنگۈندىن بىر دۆيە چۇپان چىقىپدېر. اۇل ھم:

— قارا داش قالدېرانېنگ چۇپانى دېرېن — دىيىپدېر.

سۈنگ قۇيۇن چۇپان چىقىپدېر. اۇل ھم:

— قارا داش قالدېرانېنگ چۇپانى دېرېن — دىيىپدېر.

سۈنگ اۇغلان يەنە گىديپ بارىارقا، اۇنگۈندىن بىر دۆيە چۇپان چىقىپدېر. اۇل:

— من دىمىر داش قالدېرانېنگ چۇپانى دېرېن — دىيىپدېر.

سۈنگ اۇنگۈندىن سېغېر چۇپان، قۇيۇن چۇپان چىقىپدېر.

اۇلار ھم:

— دىمىر داش قالدېرانېنگ چۇپانى دېرېس — دىيىپدېرلر.

اۇغلان يەنە گىديريپدېر. اۇنۇنگ اۇنگۈندىن بىر اۋى چىقىپدېر. اۇغلان اۇنۇنگ ايچىنە گىرىپ گۇرسە،

بىر قارېجا عىال اۇتېر.

اۇغلان بارېپ:

— من اۇغۇلسېزا اۇغۇل بۇلجاق — دىيىپدېر.

قارېجا:

— مانگا اۇغۇل بۇلاى — دىيىپدېر.

اۇغلان — بۇليار — دىيىپدېر.

اۇغلان قارېجانېنگ اۋيۇندە گزىريپدېر. بىر گۈن گۇرسە، ايلرى طرفدا بىر اۋىشمكلىك بار. اۇغلان

اۋز اجەلىگىندىن:

— بۇ معركە نامە؟ — دىيىپدېر.

اجەسى:

— اۇغلۇم، بىر قېز بار. اۇلى ايلات شۇنۇنگ اۋستۈندە اۋلۇپ ياتېر — دىيىپدېر.

— قېز نامە شرط قۇيار؟ — دىيىپدېر.

انەسى:

— اۇغلۇم، سن اۇنۇنگ اېزېنا دۈشمە، اۇل يە بارسانگ، سنى اۋلدۈررلر — دىيىپدېر.

اۇغلان:

— بۇليار، اجە — دىيىپ، چىقىپ گىديپدېر.

بارېپ گۇرسە، شۇل باياقى قۇيۇدان چىقارېپ قۇيرن قېزى. اۇغلانى قېز تاناماندېر. اۇغلان قېزدان:

— اۇق، ياپىنگى بىزە بر، بىر گۇرەلى — دىيىپدېر.

اۇغلان اۇق، يايى آلېپ، بىر آز اگىپ قۇيۇپدېر. قېز اۇغلانا آق يلك بريپدېر. اۇغلان ارتەسى يەنە-دە

گلىپدېر. بۇ ساپار يايى اۇنگكأ گۇرا خاص اۋكدەرا ك چكىپدېر. قېز بۇ ساپار چال يلك بريپدېر.

اۋغلان اجەسى نىنگ يانېنا بارېپ:

— اجە، من قېزېنگ يانېنا باردېم، يايې بىر آزاجېق اگېپ، چال يلك آلدېم— دىيىپ، آيدېدېر.
انەسى:

— آى اۋغلۇم، اۋنۇنگ يالې بۇلسا باراۋرى — دىيىپدېر.

اۋنسۇنگ اۋغلان ارتەسى ينە-دە بارېدېر. چكىپ، يايېنگ ايكي باشېنې بىر يره گتيرىپ، قېزې آلېپ قايىدېدېر. مۇنۇنگ اېزېندا اۋلن ھايىسې، آغلان ھايىسې. سۇنگ قارا داش قالدېران بىلن دمىر داش قالدېران اۋل اۋغلانې تانايدېرلار و اۋنۇنگ يانېنا بارېپ اۋغلانا:

—مالېمېزې آلسانگ، مالېمېزې آل، جانېمېزې آلسانگ، جانېمېزې آل — دىيىپ، اۋغلانېنگ آياغېنا يېقىلېدېرلار.

اۋغلان اۋلارا:

—مالېنگېز گرک دال، جانېنگېز گرک - دىيىپ، اۋلارې اۋلدۋرىپدېر.

شىديپ، اۋغلان مراد-مقصدېنا يتىپدېر.

بىزنىڭ كانالىمىز:

@TMYazuw